מצי אמר ליה הכא אחתי לך מקום לגבות. לאו דוקא קאמר הכי ליטענ
וכו' ככתוב בתוספות ור"ת מטעם מה מכר רחמן לעני כל
זכות שבעולם לירד הוא לן למימר שיכול לדחותו אלא זיבורית של דוקא
דלוקח ג' נמי היה יכול לדחותו אלא זיבורית מבוס הי שהקח שהקח
ויש לומר כבר מוקמינא לעיל ביאחי והכי נמי כולה שמעתא ביאחי.
ויש מהרגים דאלא ביאחריות מיירי ולא שייך למימר מהדרנא שטרא
למריה שזה לא יקבל השטר. ולא נהירא דהא מני לאהדורי כבי הלי
גוונא שיקן לו בחנם. ע"כ מתוספות שלנו. וז"ל הרשב"א ז"ל
אבל שייר דכוותה מני אמר הניחתי לך מקום לגבות ממנו. ואם
תאמר ואפילו זבן ביזוזים ולא שייר ביזוזים דכותה נבי שמעון היכי
נבי מלוה ליתא לית אלא היות התם ביזוזים וזיבורית נבי שמעון הוה
מני לדחויי אלא זיבורית מבוס דהי שהקח ואי לא מהדרנא שטרא וכו'
ומה מכר רחמן לעני כל זכות שהקח ליה. ויש לומר דהכא נמי
כדיימי עסקינן דלאו בני פרעון ניכוו. ואיכו מיהור בעיני שלין דרכן
של תורלין לסחום אלא לפרש והיה לו לומר ושכיב רחוק ושבק
יתמי ואפשר דמימריה דרבא בתר דהיה בריירא לאמרה ובתרה נריך.
ולפי מה שהבתי למעלה דאין תורלין כן לפחות דיעת דמעיקרא
אתי שפיר טפי כמו שהבתי למעלה. עכ"ל הרשב"א ז"ל:

דף ח ע"ב דינא הוא לאזול לרחוק וכו' נראה דבפקח מיהו
כגון שהב"ח היה חייב שטרה לרחוכן
ממקום אחר ור"ת רחוכן יכול לגבות עליו שטרה מעכיו זה ולא
שמעון שלא נתחייב לו שטרה ממקום אחר. וליכא למימר דנפקח
מיכה כגון דבעל חוב היה חשוד על השטרה ומן הדין יטבע שטרה
כן יטבע לרחוכן שהוא כאר. הא ליכא למימר דישטע שכעדו שקנאת
היא והאי נמי דקאזיל לרחוכן ומשתעי דיעת בהדיה שקנאת היא
והקנאת לשקנאת לא עבדיכן. גיליון:

והתוספות פירשו דנפקח מיכה לרחיה אחרוכה וכו' והר"י יוסף
קלסו"ן ז"ל לומר דלאו מילתא היא דאפילו אמר שמעון
אין לי עדים יכול להביאם מ"מ ימלאם לוקח דיש כיחום וגבי יהום
אמר תלמודא בפרק זה כורך דכיון דלא ידע במילתיה דאטה דיכול
להביאם ולוקח נמי לא הוה ידע במילי דמוכר לגוס. רבי' יעקיה
ז"ל ובגליון תירן קושיא זו דמיירי הכא כגון שאמר מחמלה הייתי
לגל הסלוחה והפרטון ואמר אין לי עדים. ע"כ:

אי מפקת מיכה עלאי דידי הדר לגומר אם לקנה קרקעות מיום
זה ואילך ידחקני ואינה אותם ממני שהרי קבלתי לו אחריות
ואם לעשה לו לוטו שכשיו שיתשכח זה הקרקע בידו ימחין לוטי
על לאו המשות שנתן לי כדי לסלקך זמן ארוך ולא ידחקני דאזוי
תיסיכיו לאחילה יותר מקרקע כדאמרינן דנכסים שיש להם אחריות
מכיכין הן ואין להם אומנה. רבי' יהונתן ז"ל:

מכאן יש לדקדק לאפוטרופוס לדיקנני לא מוקמינן דאי מוקמינן מאי
לאטריך להאי טעמא דאי מפקת חיפוק ליה משום דאמר ליה מכח
לאפוטרופוס קא אתינא. מיהו לפירוש ר"י דפירש דנפקא מיכה בראוכן
דמשתבי דינא דאם מחל לו שמעון השטרה דמי לידך לאשטרה.
וכן ראיתים ר' נרשקא מיכה אם אמר שמעון אין לי עדים ואין לי
ראיה וכו' לפירוש מוחם אפשר אין לדקדק מידי דע"כ לוקמינן
להאי טעמא דאי מפקת דאם היה בא מכח לאפוטרופוס לא היה מני
משבע ליה כיון דשמעון מחל לו השטרה וכן היו יכול להביא עדים
אם אמר שמעון אין לי עדים ואין לי ראיה לאפוטרופוס שלוחו הוא
ושלוחו של אדם כמותו. ומההיא דפרק המפקיד נבי שבוי שבשבה
לפניך האם ולוקי לאפוטרופא ומשמי לאפוטרופא לדיקנני לא מוקמינן
אין להוכיח דהאם ודאי מייתי לידך לשדותיו שאין ב"ד מלויין לעשות
זה אבל לשטען מוקמינן. ונראה לדקדק מפרק מרובה דאמרי והכדבי
כל אוכפתא דלא כתיב בה זיל דון ויכי לנפשך ליה בה ממשך ואמאי
לימציאו לאפוטרופוס אלא ש"מ דלא מוקמינן לאפוטרופא לדיקנני
וה"מ להוליא ממון אבל לאוקומי ממונא מוקמינן ולפירוש הריב"ם
דנפקא מיכה דראוכן נפקא יותר לשטען וכן לפירוש אחר דש"מ דאי
אמר ב"ח לב"ד הגדול קא מזילנא דמי לראוכן למיזל ושטעמא דמפרש
דכי מפקת וכו' היה נראה לדקדק משמעתין דלא מוקמי לאפוטרופא
לדיקנני לאפילו לאוקומי ממונא דשמעתין דלא מני אמר ליה לאו בעל
דבריס הי לאת הייט דוקא משום דאמר ליה כי מפקת וכו' כדפרישית
לעיל. מהר"י ז"ל:

ובירושלמי דסנהדרין פ' כהן גדול קאמר התם אהת אחריכן אבל
לא הן ולא דמי לאחו ניחא לא הז לא דמי אחרי נימני

משהחזק

לאכילה פירוש לאפוטרופוס ומשני הגע עצמך ד'שנפלה שבועה ואשבעה
בשבועה בחמיה הרי משמע דמוקמינן לאפוטרופא לדיקנני דהא מני
הנתבע לאמוני אשבעה. וכר"י כר יוסף פשיטא דאם לדחות דים לדחות דכי
פירוש וימכה אשבעה לא שיטעון אלא שיטעון אף שיסדר שטעוניו ואין
כאן כוזב אלא ומשני כשנפלה שבועה וכיון שהמלך יפטרך ליבשע
הוי כזיון המלך ולעולם לא מוקמינן לאפוטרופא לדיקנני וכן פסק
ריב"ם פרק המפקיד. מהר"י כ"ן ז"ל. עיין פרק שבועת העדות
בהר"ן ז"ל דף ס"ט ע':

לא ניחא ליה דתהוי תרעומת וכו' ונקשה דבללו הלי טעמא נמי מני
לאשתעויי דינא בהדיה דאמר ליה לית לי פסידא בדמפקת מיניה
דרוצה לני להעמידה בפני בעל חוב אחר ולהפה לו בחוב ולך
פרעתי ויש לומר כגון דאית ליה לראשא אחריות ויכול ליהנה לב"ח
אחר ואם לאו משום תרעומת מני אמר ליה בעל דבריס וכו'
דאמר פסדא בטריפתי כי בעל חוכך לא ירוקך זה הקרקע בחובו
הוחיל ויש לך קרקע אחרת דכני מורין. ור"ת כיון דאית ליה תרעומת
אחריתי היכי מני אמר ליה הניחתי לך מקום לגבות ממנו ויש
לומר כגון שעשאה אפותיקי. מהר"י כ"ן ז"ל:

וז"ל הרב המאירי ז"ל. דינא הוא דאזיל רחוכן ומצאתי דיעת בהדיה
הן להשבועו הן לטעון עליו שהוא מעכב את חובו בחביעה
אחרת שים לו עליו הן על לי זו טענה שירלה לו לטעון שהלוקח
ליטו יודע בשם או ליטו פקח כמוהו. ולישא דאמרי אפילו שלא
באחריות נמי וכו' ולפי זה אפשר שהדין כן לף בשכבר טרפה ב"ח
של רחוכן שיכול רחוכן זה לתבעו בדין על מה שטרפו שלא בדין.
יש מתמיהין על פי' זה שאם כן לעניו מכרה באחריות מיהא מה בא
ללמדנו ואם מפני שמ"מ הולרך להשמיעו כן במכרה שלא באחריות
הרי זו בלטון שיכא דאמרי נאמרה אלמא שעיקר השטועה היתה
למכרה באחריות ומ"מ אם מפרשים שהלוה שעשה שדהו אפותיקי מפורש
שכבר נתבחר במקומות אחרים שהלוה שעשה שדהו אפותיקי מפורש
למלוה יכול הוא לסלקו במשות אבל אם מכרו הרי המלוה בא ועכפו
ואין הלוקח יכול לסלקו במשות ופירשו בכאן שאם מכרו ובא המלוה
לעכפה רשאי הלוה לומר לני תפרע ואף על פי שהבר יודע שאין
לו משות בה ומקבלם מן הלוקח ולא נאמר שאין הלוקח יכול לסלקו
אלא כשאין הלוה בכאן או שאינו רולה לסלקו ושטועה זו מפפרשת
על דרך זה לדעתם וכן פירשוה גדולי המפרשים ומכאן אני אומר
בערב שנשתר אחר מיתת הלוה ואין ליתומים נכסים לפרעו שגובה
מן הערב בניטונית כמו שיתבאר במסכת ניטין אבל אם לאחר שהערב ליקן
שיבורים ליתומים לפרעו ממנה ונפירעם זה אין לאחר לגרום לו שפקח
מניה עלאי דידי הדר שהרי הוא שאר עליו שלא במשות.
שתאחר גם כן במקומות אחרים שאם לוה לאחרן משמעון מנה ויש
לו קרקע שוה ק"ג שאין המלוה רשאי לומר הן לי כל הקרקע ואני
אחזיר לך המותר אלא חולק הקרקע עמו ונוטל המלוה שני חלקים
כשיעור מנה ונשאר השלים לניו ואפי לקחו לאחרן זה במנה אלא
שנשביעו ומתר על ק"ג הוחיל ונשביעו מכל מקום שוה ק"ג ומכל
מקום אם היה לראוכן קרקע שוה מנה כשיעור תובו ומכרו לאחר
והשביעו הלוקח עד ק"ג הרי ב"ח כח ושוקה לח כלו ומחזיר המותר
ללוקח על לדדים יהועים יכתלרו במלעיא בע"ם. יש מי שפירשו בכאן
שאם המוכר עמו בכאן ורולה להכניס עלמו במקום הלוקח עושה
ומכריעו לחלוק עמו הקרקע ולהעמיד השלים כיד הלוקח לא נאמר
שהלוקח היה רשאי לסלקו אלא כשהמוכר היה בכאן או שהיה רולה
בכך ומשועה זו מפפרשת על דרך זה לדעתם. יש מפרשים שמועה
זו לאומלא הלוה הוא שאם יש לו עליו שבועה ממקום אחר ואינו
יכול להשביעו כח עכשיו וככסם עמו לדין מלד שהוא רולה ליפרע
מכנסים משועדים או מהיום לד ואח"כ יגבל עליו שבועה ממקום
אחר ואין זה יכול לומר אין שבועה זו שלך כדי שתגבל עליה.
עד כאן לשוט:

דף ט ע"א וצאו עליה פסיקין. לשון פסיקין משמע חנסין
אבל אין לפרש כן דאמרינן ואשר לא טוב
עשה בעמיו וכו' ככתוב בתוספות מניעה אלא שורצין קאמר שלוקח
שדה שים עליו שורצין בשביל שהוא אלם ולא יערערו עליו ושמא
הדין עמהם והכי אלא שפיסקין נמי שורצין קאמר ואין לפרש
שמערערין ואומרין אנחנה ממני ד"ת לא היה מחלק בין בחאריות
לשלא בחאריות דבמשנתינו שהיכה שלו אמרינן דאפילו שלא בחאריות
חוזר עליו אלא נריך לפרש שורצין בעלי חובות. רבי יהושע ז"ל: